

О Б Щ И Н А К Ю С Т Е Н Д И Л

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ
ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ
НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ
2018 - 2019 г.

Кюстендил, януари 2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение.....	3
I. Анализ на състоянието и потребностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил.....	3
1. Институции за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил.....	3
2. Отпадане на деца и ученици, подлежащи на задължително предучилищно и училищно обучение.....	8
3. Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил.....	9
3.1. Анализ на осигурената обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил.....	9
3.2. Анализ на текущото осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици в община Кюстендил.....	19
4. Идентифицирани потребности за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Кюстендил.....	24
II. Предизвикателства.....	26
III. Стратегически цели и дейности.....	26
<i>Стратегическа цел №1: Създаване на подходяща среда за личностно развитие на децата и учениците от община Кюстендил.....</i>	<i>27</i>
<i>Стратегическа цел №2: Осигуряване на специалисти и повишаване на компетентностите на педагогическия персонал за задоволяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил.....</i>	<i>28</i>
<i>Стратегическа цел №3: Създаване на подкрепяща среда и подобряване на условията за личностно развитие за деца и ученици, вкл. и със специални образователни потребности от община Кюстендил.....</i>	<i>29</i>
<i>Стратегическа цел №4: Развитие и разширяване на мрежата от образователни институции за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на територията на община Кюстендил.....</i>	<i>29</i>
<i>Стратегическа цел №5: Повишаване ефикасността на взаимодействие между участниците в образователния процес и институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.....</i>	<i>30</i>
<i>Стратегическа цел №6: Създаване на условия за активно сътрудничество на образователните институции и гражданското общество за целите на приобщаващото образование.....</i>	<i>32</i>
IV. Механизъм за управление, мониторинг и оценка на изпълнението.....	32
V. Финансиране.....	33
VI. Популяризиране на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил.....	33

ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил 2018 – 2019 г. е разработена в изпълнение на разпоредбите на чл. 197 от Закона за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/ /обн. ДВ бр. 79 от 13.10.2015 г./ и чл. 5 от Наредбата за приобщаващото образование /приета с ПСМ № 232 от 20.10.2017 г./.

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил 2018 – 2019 г. е изготвена въз основа на:

- Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Кюстендил 2018 – 2019 г., одобрена със Заповед №РД-25-305/15.11.2017 г. на Областния управител на област Кюстендил, Решение №1/11.12.2017 г. и Протокол №КД-03-255/11.12.2017 г. от заседание на Областен съвет за развитие на област Кюстендил;

- Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил, приет с Решение №551, прието с Протокол №24/31.08.2017 г. на Общински съвет – Кюстендил.

Стратегията обхваща периода 2018 – 2019 година.

I. Анализ на състоянието и потребностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил

1. Институции за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил

Институциите, съгласно чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, осигуряващи подкрепа за личностно развитие на деца и ученици, са:

- Институциите в предучилищно и училищно образование съвместно с държавните и местни органи и структури;

- Доставчиците на социални услуги.

На територията на Община Кюстендил функционират следните институции в предучилищното и училищно образование:

Неспециализирани училища:

- Начални училища /НУ/ – 2. От тях: в град Кюстендил – 1; в село Раждавица – 1;

- Основни училища /ОУ/ - 7 - в град Кюстендил;

- Профилирани гимназии – 2 – в град Кюстендил:

- Природоматематическа гимназия /ПМГ/;

- Езикова гимназия /ЕГ/.

- Професионални гимназии - 5 – в град Кюстендил:

- Професионална гимназия по икономика и мениджмънт /ПГИМ/;

- Професионална гимназия по туризъм /ПГТ/;

- Професионална техническа гимназия /ПТГ/;

- Професионална гимназия по лека промишленост /ПГЛП/;

- Професионална гимназия по селско стопанство /ПГСС/.

Специализирани училища:

- Спортно училище /СУ/ – 1 – в град Кюстендил.

Детски градини /ДГ/ – 6 – в град Кюстендил с допълнителни адреси в града и селата;

Център за подкрепа за личностно развитие /ЦПЛР/ - Обединен детски комплекс /ОДК/ - 1;

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование /РЦПППО/ - 1.

1.1. Детски градини.

СПРАВКА

за броя на децата и кадровото осигуряване в детските градини в община Кюстендил
към 01.12.2017 г.

№	Детска градина /ДГ/	ДГ				Ясли		ДГ + ясли	Всичко деца в ДГ	Персонал		
		Брой групи	Брой деца от 2 до 4 години	Брой деца 5 години	Брой деца 6 години	Брой групи	Брой деца			Педагогически	Непедагогически	Общо
1	ДГ "Еделвайс"	8	73	62	30	2	19	10	194	18	21	39
	ул. "Г. Бенковски" №10	4	46	36	24	1	9	5	115	10	14	24
	ул. "Спартак" №21	3	27	2	6	1	10	4	65	6	6	12
	с. Жиленци	1	10	4	0	-	-	1	14	2	1	3
2	ДГ "Май"	7	108	47	35	1	22	8	190	16	17,5	33,5
	ул. "Места" №7А	6	96	41	34	-	-	-	-	14	14	28
	ул. "Ефрем Каранов" №35	-	-	-	-	1	22	1	22	-	2	2
	с. Коняво	1	12	6	1	-	-	1	19	2	1,5	3,5
3	ДГ "Мечта"	8	94	58	46	2	42	10	240	16	19	35
	ул. "Бузлуджа" №91	3	37	23	16	1	21	4	97	7	11	18
	кв. "Изток", ул. "София" №3	5	57	35	30	1	21	6	143	9	8	17
4	ДГ "Първи юни"	12	134	64	47	2	24	14	269	26	26	52
	кв. "Запад"	6	68	29	30	1	14	7	141	14	14	28
	ул. "Проф. Г. Паспалев" №13	5	60	29	15	1	10	6	114	10	11	21
	с. Соголяно	1	6	6	2	-	-	1	14	2	1	3
5	ДГ "Славейче"	7	89	45	40	1	21	8	195	15	17	32
	ул. "Гладстон" №17	3	42	25	16	1	21	4	104	7	8	15
	ул. "Райна Цанева" №12	3	34	18	20	-	-	3	72	6	8	14
	ул. "Димчо Дебелянов" №5	1	13	2	4	-	-	1	19	2	1	3
6	ДГ "Слънце"	10	169	56	57	2	44	12	326	21	23,5	44,5
	ул. "Цар Симеон I" №84	4	63	30	30	-	-	4	123	9	11,5	20,5
	ул. "11 август" №7	1	20	2	6	1	22	2	50	2	2	4
	ул. "Велбъжд" №7	3	56	21	10	1	22	4	109	6	8	14
	ул. "Синчец" №1	1	17	2	8	-	-	1	27	2	1	3
	с. Слокощица	1	13	1	3	-	-	1	17	2	1	3
	Всичко:	52	667	332	255	10	172	62	1198	112	124	236

Мрежата от детски градини на територията на община Кюстендил съответства на демографските и социално-икономическите промени в общината. Отчитайки намаляване броя на децата, наличния капацитет на детските градини и обхвата на децата, съществуващата база е достатъчна за пълното обхващане на желаещите да

посещават детска градина. Основен проблем за детските градини е малкият брой деца в групите по селата, където се извършва прием на деца на възраст от 2 до 6 години. Слабост в организацията там е невъзможността за отделяне в самостоятелни групи на 5 и 6-годишните деца, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка преди постъпването им в първи клас.

Детските градини са на целодневна организация на задължителното предучилищно образование, разполагат с добра материално-техническа база, педагогически кадри и помощен персонал с опит и квалификация, оптимални условия за отглеждане, възпитание и обучение на децата.

В детските градини се прилагат мерки за привличане и задържане на децата чрез поддържане на качество на възпитателно-образователния процес, добра кадрова обезпеченост като условие за доверието на родителите, привличане на родителите като партньори в организиране на дейностите и в осъвременяването на дидактичната и игрова база, съдействие в осигуряването на подкрепата за личностно развитие.

В детските заведения се осигурява равен достъп на всички деца за качествено образование, гарантиран е достъпът до добра подготовка на всяко дете за постъпване в училище, осигуряват се адекватни възможности за интегрирано обучение на деца със специални образователни потребности.

1.2. Училища

През учебната година 2017/2018 в община Кюстендил функционират 17 общински и държавни училища, 7 от които са включени в списъка на средишните училища.

СПРАВКА

за броя на учениците и кадровото осигуряване в училищата в Община

Кюстендил

за учебната 2017/2018 година към 01.12.2017 г.

Клас	Подготвителна група/клас			Общо I - IV		Общо V - VII		Общо VIII - XII		Общо за училището		Педагогически персонал	Непедагогически персонал	Персонал всичко
	Групи	Деца на 5 г.	Деца на 6 г.	Паралелки	Ученици	Паралелки	Ученици	Паралелки	Ученици	Паралелки	Ученици			
Общински училища														
НУ - Кюстендил	-	-	-	12	291	-	-	-	-	12	291	21	7,5	28,5
НУ - с. Раждавица				4	80	-	-	-	-	4	80	11	9	20
I ОУ	1	6	16	18	414	14	377	-	-	32	791	64	19	83
II ОУ	1	6	10	7	131	5	93	-	-	12	224	30	10	40
III ОУ	2	10	25	11	241	9	198	-	-	20	439	52	16	68
IV ОУ	3	24	44	10	201	9	210	-	-	19	411	41	14	55
V ОУ	-	-	-	4	66	3	61	-	-	7	127	18,5	7	25,5
VI ОУ	1	5	12	8	155	6	106	-	-	14	261	31,5	9	40,5
VII ОУ	-	-	-	7	114	3	69	-	-	10	183	24	9,5	33,5
ПМГ	-	-	-	-	-	6	156	19	480	25	636	43	11	54

ЕГ	-	-	-	-	-	-	-	15	386	15	386	27	6	33
СУ	-	-	-	-	-	3	49	5	113	8	162	27	6	33
ПГСС	-	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	5	3,75	8,75
Всичко общински училища:	8	51	107	81	1693	58	1319	42	1029	181	4041	395	127,75	522,75
Професионални гимназии														
ПГИМ	-	-	-	-	-	-	-	23	536	23	536	42,5	10,5	53
ПГТ	-	-	-	-	-	-	-	11	243	11	243	21	6	27
ПТГ	-	-	-	-	-	-	-	5	109	5	109	12,5	6	18,5
ПГЛП	-	-	-	-	-	-	-	5	103	5	103	13	6	19
ПГЛП- помощна	-	-	-	-	-	-	-	2	19	2	19			
Всичко ПрГ:	-	-	-	-	-	-	-	46	1010	46	1010	89	28,5	117,5
Всичко:	8	51	107	81	1693	58	1319	42	1029	227	5051	484	156,25	640,25

Целодневна организация на учебния ден /ЦОУД/ се осъществява в 8 училища в община Кюстендил – във всички основни училища и в НУ „Св. Климент Охридски Кюстендил. Тя осигурява:

- сигурно място за учениците и обгрижването им от специалисти, докато родителите са на работа;
- по-високо качество на образователната услуга, по-висока степен на образованост на завършващите училище;
- задържане на учениците в училище, осигурявайки им подходяща емоционална среда, възможности за активно социално общуване и за ранно откриване и развиване на талантите.

Обхватът на учениците в ЦОУД в училищата в Община Кюстендил през 2017/2018 учебна година е:

- начален етап - 74 %;
- прогимназиален етап - 53%

Осигурен е безплатен транспорт за всички ученици от селата до училищата в града и обратно. Във всяко училище има столова с необходимото оборудване. Храната се доставя от ОП „Ученическо хранене“.

1.3. Центрове за подкрепа за личностно развитие.

В община Кюстендил функционира един център за подкрепа за личностно развитие.

В ЦПЛР – Обединен детски комплекс се организират и провеждат занимания по интереси за развитие на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците в областта на науките и технологиите, изкуствата, спорта и изяви по интереси.

1.4. Доставчици на социални услуги.

Община Кюстендил предоставя социални услуги, както следва:

- Център за обществена подкрепа /ЦОП/ "Св. Петка" е форма на социална услуга с капацитет 30 потребители, в който се извършват дейности, свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от резидентна грижа. В центъра се извършват:

социално и психологическо консултиране на деца и семейства в риск; оценяване на родителски капацитет, посредничество в случаи на родителско отчуждение и конфликт при развод/раздяла, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми, реализиране на социални програми за деца и семейства в риск;

- Услугата Дневен център за деца и младежи с умствени и физически увреждания /ДЦДМУФУ/ „Вяра, Надежда, Любов”, предлага почасова или целодневна грижа за деца с умствени и физически увреждания от 3-18 години. Услугата е дневна и има капацитет 24 деца. Децата са на различна възраст. Някой от тях се отглеждат в биологичните им семейства /16 деца/, други от приемни семейства /4 деца/ или ЦНСТ /4 деца/. 80% от потребителите, ползващи услугата, са с над 90 % степен на увреждане. С тях работят различни специалисти - психолог, логопед, кинезитерапевт, социален работник и възпитатели, по предварително изготвен график;

- Център за настаняване от семеен тип /ЦНСТ/ „Сияние” – резидентна услуга от семеен тип за деца и младежи. Настанени са 16 клиенти в две къщи, от които 5 са деца и 11 са младежи над 18 години. Децата ползват съпътстващи социални услуги извън ЦНСТ – ДЦ, ЦСРИ, училище. Трудотерапевтите имат индивидуална програма за работа с клиентите. Трудовият наставник работи с клиенти над 18 години за осигуряване на трудова заетост.

- Център за услуги за ранно детско развитие /ЦУРДР/ функционира по Проект „Услуги за ранно детско развитие в община Кюстендил”, Договор № BG05M90P001-2.004-0024-C01, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M90P001-2.004 „Услуги за ранно детско развитие”, приоритетна ос 2: „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014 -2020 г. Целта е повишаване на общото благосъстояние на децата и родителите, чрез предоставяне на комплексна социална услуга и предотвратяване на социалното изключване, сред представителите на целевите групи, чрез провеждане на индивидуални, групови консултации и мобилна работа. Целева група: Кандидат- потребители са деца на възраст от 0 - 7 год. и родители на деца от 0 до 7 г.

- Център за обществена подкрепа /ЦОП/ "кв. Изток" е форма на социална услуга с капацитет 40 потребители, в който се извършват дейности, свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от резидентна грижа. В центъра се извършват: социално и психологическо консултиране на деца и семейства в риск; оценяване на родителски капацитет, посредничество в случаи на родителско отчуждение и конфликт при развод/раздяла, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми, реализиране на социални програми за деца и семейства в риск.

- Център за социална рехабилитация и интеграция за деца /ЦСРИ/ е форма на почасова подкрепа на деца с капацитет 40 потребители, свързана с извършване на рехабилитация и социални и психологически консултации, възстановяване на умения за водене на самостоятелен живот, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване.

- Център за настаняване от семеен за деца и младежи с увреждания е място за живот в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица - не повече от 14. Центърът може да се ползва в комбинация с други социални, здравни, образователни и други услуги и в съответствие с потребностите на настанените лица. В центъра се

предоставя подкрепа на деца с увреждания и младежи с висока степен на зависимост от грижа.

2. Отпадане на деца и ученици, подлежащи на задължително предучилищно и училищно обучение.

Превенцията на преждевременното напускане на училище неизменно е свързана с анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система, идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях и планиране на мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане.

Директорите на училищата и детските градини своевременно изпращат уведомителни писма до Кмета на Община Кюстендил относно преместването на учениците и децата, подлежащи на задължително училищно и предучилищно обучение.

Ежегодно Община Кюстендил извършва проверки в общинските училища и детски градини във връзка със задължителното предучилищно и училищно образование на децата и учениците. Тези проверки в последните години показват трайна тенденция за запазване на причините за отпадане от училище, както и приблизително запазване на процента отпаднали ученици.

Справка за напуснали ученици по причини

№	Учебна година	Причини			% отпаднали
		Чужбина	„Ранен брак“	Нежелание	
1.	2013/2014	46	6	5	1,1
2.	2014/2015	64	4	8	1,4
3.	2015/2016	66	6	13	1,6
4.	2006/2017	41	1	21	1,2

Забележка: Тези данни са получени на база информация, подадена от директорите на училища и детски градини.

Като алтернативи на мерките и възможностите, свързани с обхвата на децата и учениците, могат да се разглеждат:

- ефективно провеждане на консултации с учители за попълване на пропуски в знанията;
- разговори с родителите на отсъстващите деца и ученици;
- съвместни инициативи с родители от ромски произход с оглед повишаване на тяхната заинтересованост от обучението и образованието на децата им – срещи, тренинги, по-активно включване в инициативи на детската градина и училището;
- своевременно информиране на дирекция „Социално подпомагане“ за децата и учениците, допуснали неизвинени отсъствия;
- беседи за последствията от ранните бракове;
- училищни дейности, съдействащи за повишаване на мотивацията на учениците за развитие;
- по-активно включване на държавните институции;
- организиране на дейности в подкрепа на всяко дете – активно взаимодействие между родители, деца и педагогически специалисти;
- последователни и целенасочени дейности за ранно кариерно информиране и ориентиране от квалифицирани специалисти.

В отговор на необходимостта от предоставяне на подкрепа за личностно развитие в условията на подходяща физическа, психологическа и социална среда за

развиване на способностите и уменията, в училищата са разработени и приети документи, както следва:

- Програма за намаляване броя на отпадналите ученици;
- Програма за превенция за ранно напускане на училище;
- План за превенция за закрила на деца в риск;
- План за работа на училищния координационен екип за противодействие на училищния тормоз между учениците;
- Правила и процедури за въвеждане на защитна мрежа за справяне с училищния тормоз между учениците;
- Програма за превенция на агресията и насилието в училището;
- Програма за работа с родителите на учениците.

В изпълнение на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна училищна възраст, съгласно Решение №373/05.07.2017 г., е извършено:

- Определени са 3 района на обхват в рамките на територията на общината;
- Определени са общински служители за участие в екипите за обхват;
- Осъществява се координация на екипите за обход на общинско ниво;
- Предоставя се на координационното звено информация за наложените наказания по реда на чл. 347 от ЗПУО.

3. Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил

3.1. Анализ на осигурената обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил

Общата подкрепа отговаря преди всичко на нуждата от превенция и навременно разпознаване на трудности в ученето при децата и учениците и на нуждата от разпознаване на дарбите на децата. Общата подкрепа включва и всички онези допълнителни дейности, които помагат на децата и учениците да се развиват и учат – дейности за мотивация, допълнително обучение, превенция на психичното здраве, превенция на насилието и тормоза, училищна политика за позитивна дисциплина, кариерно консултиране, здравна грижа, асистирание и други, които се изпълняват от помагачи и допълнителни специалисти в детската градина и в училището, както и от неспециализиран персонал.

В ЗПУО в чл. 178, ал. 1 са определени формите и дейностите, които се включват към общата подкрепа за личностно развитие, като в чл. 178, ал. 2 - 4 от ЗПУО са определени и институциите, които ги осигуряват, а именно:

чл. 178, ал. 1 от ЗПУО	Институции, чл. 178, ал. 2-4 от ЗПУО
1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;	Всички институции
2. Допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон;	Училища
3. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език;	Детски градини
4. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;	Училища
5. Консултации по учебни предмети;	Училища
6. Кариерно ориентиране на учениците;	Всички институции
7. Занимания по интереси;	Всички институции
8. Библиотечно-информационно обслужване	Училища

чл. 178, ал. 1 от ЗПУО	Институции, чл. 178, ал. 2-4 от ЗПУО
9. Грижа за здравето;	Всички институции
10. Осигуряване на общежитие;	Всички институции
11. Поощряване с морални и материални награди;	Всички институции
12. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;	Всички институции
13. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;	Всички институции
14. Логопедична работа	Всички институции

3.1.1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – чл. 178, ал.1, т.1 от ЗПУО.

Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи. Учителите, работещи в общинските детски градини и училища познават и използват в своята пряка работа различните видове обща подкрепа за личностно развитие, по смисъла на чл. 178, ал. 1 от ЗПУО. Обсъждат дейностите, обменят информация и добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с децата в групата или с учениците в класа. Провеждат регулярни срещи, когато са за целите на превенцията, между малка група учители и други педагогически специалисти в детската градина, съответно между класния ръководител, учители и други педагогически специалисти в училище. В община Кюстендил през 2016/2017 учебна година са сформирани екипи в детските градини и училищата за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини, както следва:

Брой училища и детски градини	Общ брой на децата и учениците	Брой екипи	Брой членове	Брой проведени заседания
23	6551	30	177	235

3.1.2. Допълнително обучение по учебни предмети - чл. 178, ал.1, т. 2 от ЗПУО.

Допълнителното обучение по учебни предмети се провежда само в училищата. Във всички училища в община Кюстендил, в които е идентифицирана необходимостта от допълнително обучение на учениците, същото е осигурено и се реализира във времето извън редовните учебни часове. Такъв тип извънкласни обучения към настоящия момент основно се реализират по програмата „Твоят час“.

3.1.3. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език - чл. 178, ал.1, т. 3 от ЗПУО.

Тази форма/дейност на обща подкрепа за личностно развитие се осъществява само в детските градини. Реализирането на същата е свързана с извършването на ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения, както и на база индивидуалните потребности на всяко дете. Към настоящия момент само в една детска градина в община Кюстендил са включени допълнителни модули за обучение на деца, които не владеят български език, поради естеството на средата, в която растат. ДГ „Мечта“ има сграда с допълнителен адрес в квартал „Изток“, където всички деца са от ромския етнос. Дейностите за децата, които не владеят български език, са:

- завишен е броя на педагогическите ситуации по образователно направление „Български език и литература“ /с две повече/;
- във всяка група има изградени ателиета по български език и литература като допълнителна форма на педагогическото взаимодействие в детската градина;
- по проект „Заедно под дъгата“ са включени 46 деца от подготвителните групи в ателие „Български език“;
- по проект „За по-добро образование“ са включени 26 деца;
- провежда се и индивидуална работа с децата по образователно направление „Български език“.

Във всяка подготвителна група в ОУ „Иван Вазов“ по български език се провеждат по две педагогически ситуации над минималния брой, определен с Наредба №5 за предучилищното образование.

3.1.4. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове – чл. 178, ал.1, т.4 от ЗПУО.

Подкрепата се осигурява на ученици, които имат затруднения в текущото усвояване на основния материал с акцент върху българския език по преценка на екипа за подкрепа и/или на педагогическия персонал. Допълнителните консултации се осъществяват във всяко едно от училищата в община Кюстендил;

3.1.5. Консултации по учебни предмети – чл. 178, ал.1, т. 5 от ЗПУО.

Консултациите по учебни предмети се осъществяват само в училищата. За целите на превенцията от обучителни затруднения отделни ученици се включват в групи за консултации по основни учебни предмети, по които учениците имат обективна невъзможност да усвоят и разберат материала. Всички учители в област Кюстендил извършват консултации по учебни предмети в рамките на училищата по график, утвърден със заповед на директора на училището;.

3.1.6. Кариерно ориентиране на учениците – чл. 178, ал.1, т. 6 от ЗПУО.

Консултиране на учениците в училищното образование включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда /ЗПУО чл. 180/. В град Кюстендил функционира Център за кариерно ориентиране, който осъществява дейността си на територията на цялата Кюстендилска област по проект BG05M2OP001-2.001-0001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование”, изпълняван от МОН с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове, и предлага услугите:

- „кариерно информиране” - процес, в рамките на който кариерният консултант дава актуална и пълна информация за възможностите на образователната система в България, за прехода от образование към заетост на всички ученици, родители и граждани. Кариерно информиране може да се проведе индивидуално или в група;

- „кариерно консултиране” - процес, в рамките на който кариерният консултант оказва съдействие на учениците, за да вземат добри решения за професионалния и личния си избор и на родителите, за да подкрепят децата си в този избор. Кариерно консултиране може да се проведе индивидуално и/или в група.

Кариерните консултанти работят с ученици от I до XII клас от всички степени на образование и видове училища в община Кюстендил, като им се предоставят услуги по кариерно ориентиране в съответствие с конкретните им индивидуални потребности и етапи на кариерно развитие. Учениците от целевата група получават информация и

консултация при прехода от една образователна степен към друга; при прехода от образование към заетост; когато са в риск да напуснат училище без завършена степен на основно или средно образование/без придобита степен на професионална квалификация; когато имат специални образователни потребности. Организирант се срещи, форуми, дискусии, тренинги и др.

От 01.01.2018 г. дейността „кариерно ориентиране и консултиране“ се осъществява от Центъра за подкрепа на личностното развитие - Обединен детски комплекс, град Кюстендил.

Други дейности за кариерно ориентиране, реализирани в училищата в Община Кюстендил през 2016/2017 учебна година:

- провеждане на дискусии, дебати и ролеви игри в часа на класа;
- провеждане на гражданско образование при заместване на отсъстващ учител от учител неспециалист по съответния предмет;
- участие на учениците от 12 клас в проект „Моето първо работно място“ на КНСБ чрез провеждане на обучение в часа на класа;
- участие на учениците от 10 клас в пилотна образователна програма „Съдебна власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ за запознаване с професиите в съдебната система;
- провеждане на лекции от обществен възпитател към Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ в Община Кюстендил;
- провеждане на срещи с представители на висши учебни заведения за продължаване на образованието;
- участие в лидерска академия „ГЛОУ“, която е насочена към насърчаване на себеутвърждаването и изграждането на младите хора, изграждане на лидерски качества, умения за вземане на решения, поставяне на цели, комуникативност, окуражаване на толерантното поведение, а също и осигуряване на информация по проблемите за трафика на хора, здраве, ХИВ/ СПИН, околна среда и доброволческа дейност;
- осъществяване на кариерно ориентиране от педагогическия съветник;
- кандидатстване по проект „Подкрепа на ромски ученици за успешно завършване на средното образование“, финансиран от Ромски образователен фонд и Министерство на образованието и науката, Център за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства;
- участие в НП „Кариерно ориентиране на ученици“ – ПМГ „Проф. Емануил Иванов“ е пилотно училище по тази програма.

3.1.7. Занимания по интереси - чл. 178, ал.1, т.7 от ЗПУО.

В община Кюстендил функционират множество читалища, клубове, състави и спортни отбори, чрез които се провеждат занимания по интереси.

Заниманията по интереси /чл.181 от ЗПУО/ се организират за развитие на способностите и на компетентностите на децата и учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство. Заниманията по интереси може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми - клуб, състав, отбор и други.

През учебната 2016/2017 година във всички училища на територията на Община Кюстендил се реализира проект BG05M2OP001-2.004-0004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности“ (Твоят час), финансиран по

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейските структурни и инвестиционни фондове. Той продължава и през 2017/2018 учебна година. Основна цел на проекта е създаване на условия за повишаване на потенциала на учениците и възможностите им за успешно завършване на образование чрез допълване, развиване и надграждане на техните знания и умения, придобити в рамките на задължителната им подготовка в училище. Основните дейности по проекта, изпълнявани от училищата, са:

- разработване и изпълнение на училищна програма „Твоят час“, включваща извънкласни дейности за преодоляване на обучителните затруднения на учениците и за развитие на способностите и интересите им;
- създаване на обществен мониторинг с участието на родители на учениците.

Основните тематични области по извънкласни дейности са: математика, български език и литература, наука, техника и технологии, изкуства и култура, програмиране, дигитални умения, креативност и иновативно мислене, предприемачество, гражданско образование, социални и граждански компетентности, здравно образование и здравословен начин на живот, спорт, туризъм, чужд език и природни науки.

Общият брой на учениците от Община Кюстендил включени по програма „Твоя час“ през 2016/2017 учебна година е 3202 ученика, а през 2017/2018 учебна година – 2406. По други програми и проекти в занимания по интереси през 2016/2017 учебна година са включени 305 ученика, а през 2017/2018 учебна година – 524.

В детските градини също се осъществяват занимания по интереси: спорт, английски език, танци, изобразително изкуство и др.

През 2017/2018 учебна година в Центъра за подкрепа на личностното развитие - Обединен детски комплекс заниманията по интереси са, както следва:

Област	Брой ученици	Постоянно действащи групи	Временно действащи групи през учебната година	Временно действащи групи през ваканциите
Наука и технологии	13	1	-	-
Изкуства	337	23	2	3
Спорт	188	15	1	-

В община Кюстендил функционира Център за свободното време - общински център за образование, свободно време, възпитание и превенция, реализиран със средствата на най-съвременни образователни и комуникационни технологии. Той формира средище за технологично осведомяване, перманентно обучение и прекарване на свободното време на децата и учениците.

3.1.8. Библиотечно-информационно обслужване - чл. 178, ал.1, т. 8 от ЗПУО.

Библиотечно-информационното обслужване /чл. 182 от ЗПУО/ се осигурява чрез училищна библиотека и гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация. В този контекст училищата в Община Кюстендил не изпитват затруднения и могат самостоятелно да извършват библиотечно-информационно обслужване, като разполагат с целия необходим ресурс за реализиране на подкрепата за

лично развитие на учениците. В по-голяма част от училищата няма назначен библиотекар на щат, а дейността е възложена на учител от училището.

3.1.9. Грижа за здравето - чл. 178, ал.1, т. 9 от ЗПУО.

Грижа за здравето се осигурява чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот /ЗПУО чл. 183/, в съответствие с държавния образователен стандарт за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. Здравото на децата и учениците се наблюдава от медицински специалисти, работещи в здравните кабинети във всички детски градини и училища в Община Кюстендил. Медицинските специалисти от здравните кабинети на детските заведения и училищата осъществяват следните дейности:

- провеждане на профилактични дейности за предотвратяване или ограничаване на рисковите фактори в детските заведения и училищата;
- организиране и участие в регионални, национални и международни програми, свързани с профилактика и промоция на здравето на децата и учениците;
- организиране и провеждане на програми за здравно образование на децата и учениците;
- участие в образователното и професионалното ориентиране на учениците при преминаване в по-горна степен на обучение;
- наблюдение на физическото развитие и определяне на физическата дееспособност на децата и учениците;
- участие в подготовката, подбора и провеждането на различните форми на отдих, туризъм и обучение на децата и учениците.

Обобщена информация за осигуреното медицинско обслужване /брой кабинети и брой медицински специалисти/ е представена в следващата таблица.

Здравни кабинети		Медицински специалисти	
Детски градини	Училища	Детски градини	Училища
6	17	6	17

3.1.10. Осигуряване на общежитие - чл. 178, ал.1, т.10 от ЗПУО.

В общежитията се настаняват ученици от 5 до 12 клас от всички населени места от територията на общината и от други населени места. Общежитията осъществяват следните дейности: настаняване на ученици; осигуряване на условия за организиране и провеждане на самоподготовка на учениците; провеждане на консултации по учебни предмети и индивидуална работа; подпомагане интелектуалното, емоционалното и физическото развитие и социалната адаптация на учениците; подпомагане професионалната насоченост и придобиването на компетентности, необходими за успешна реализация; подпомагане формирането на нагласи и мотивация за учене; формиране отношения на толерантност и уважение; организиране и провеждане на занимания по интереси; работа с родители.

Справка за броя на местата в общежитията в община Кюстендил

№	Училище	Брой места	Брой настанени
1.	НУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Раждавица	90	79
2.	СУ „Васил Левски“	51	47
3.	ПТГ „Джон Атанасов“	36	-

3.1.11. Поощряване с морални и материални награди - чл. 178, ал.1, т.11 от ЗПУО.

Във връзка с чл. 54, ал. 2 от Наредбата за приобщаващото образование в училищата са учредени награди, с които се удостояват децата и учениците. В по-голяма част от училищата това са грамоти, предметни и парични награди, благодарствени писма до родителите. Има и училища, в които са учредени специални награди, като:

- златна, сребърна и бронзова грамота, специална награда - почетен знак на училището - ОУ „Св. св. Кирил и Методий“;
- годишни награди „Свети Паисий“ в следните категории: „Ученик на годината“, „Иновации“, „Добро сърце“ и за постижения в различни области на науката и спорта - ОУ „Св. Паисий Хилендарски“;
- поощрения по училищния радиовъзел, благодарност на табло „Търсачи на добро“, участие в „Бал на шампиона“ с връчване на плакети и грамоти - НУ „Св. Климент Охридски“;
- „10 най-добри спортисти на годината“ - СУ „Васил Левски“;
- „Ученик на годината“, награда „Йордан Захариев“ - ПГИМ „Йордан Захариев“.

3.1.12. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение - чл. 178, ал. 1, т. 12 от ЗПУО.

Детските градини и училищата са длъжни да осъществяват дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координиращите усилия на всички участници в образователния процес. В училищата в Община Кюстендил такива дейности са, както следва:

- анкетни проучвания сред учениците в началото и в края на учебната година за наличието на тормоз в училище и са изготвени анализи за всеки клас, както и на ниво училище;
- запознаване с Механизма за противодействие на училищния тормоз, с формите на тормоза, последиците от него и стратегиите за справяне с насилието в училище;
- провеждане на беседи, дискусии, разглеждане на казуси за тормоза в часа на класа;
- провеждане лекции от инспектор от Детска педагогическа стая и общественния възпитател към Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ в Община Кюстендил;
- изработване на правила за поведение в паралелката;
- създаване на единен механизъм с разписани ясни отговорности за реагиране при всякакви прояви на тормоз и насилие;
- обучение на педагогическите специалисти за справяне с тормоза в училище, стратегии за превенция и интервенция при тормоз;
- разпространени са информационно – образователни материали, свързани с превенция на тормоза в училище и правата и задълженията на учениците в училище чрез електронната страница на училището;
- създаване на регистър за ситуациите на тормоз;
- провеждане на тематични педагогически съвети;
- родители са запознати с Механизма на противодействие на тормоза в училище при провеждането на родителските срещи и чрез електронната страница на училището.

- съвместна работа на училището и Училищно настоятелство, което при необходимост съдейства на комисията за превенция на тормоза в училище.
- включване на учениците в риск в извънкласни и извънучилищни дейности за осмисляне на свободното им време;
- осъществяване на психологическа подкрепа на учениците от педагогическия съветник в училището.

Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ организира и координира социално-превантивна дейност, издирва и установява малолетните и непълнолетните, които се нуждаят от помощ и взема мерки за тяхната социална защита и развитие; съдейства на лицата, излезли от поправителните институции, за уреждане на основните им битови, трудови и социални проблеми. Консултативният кабинет към МКБППМН извършва консултативна, възпитателно-корекционна дейност с деца от 8 год. до 18 год. и техните родители, както и дейности по програми и проекти, свързани с превенцията на престъпността.

През 2017 г. МКБППМН е образувала 35 възпитателни дела по отношение на 41 лица - малолетни и непълнолетни.

Сигналите за образуване и разглеждане на възпитателните дела са от: районна прокуратура – 16; органите на МВР –Кюстендил - 19.

По – голямата част от извършителите на противообществените прояви и престъпления са от момчета – 38, момичета - 3.

Възрастовата граница е от 8 год. до 17 години. Малолетни и непълнолетни привлечени за втори и повече път - 3.

Преобладаващата част от разгледаните възпитателни дела са за кражби, оказване на физически и психически тормоз; повреждане на чуждо имущество; управление на МПС без свидетелство за управление; подаване на заблуждаващ сигнал за помощ на тел. 112 и т.н.

МКБППМН е наложила 42 възпитателни мерки по чл. 13, ал. 1 от ЗБППМН, преобладаващият брой от който е по: т. 1 “предупреждение”, т. 3 “задължаване да участва в консултации, обучения и програми за преодоляване на отклоненията в поведението; т. 4 “поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, който ги заместват”, т. 5 “поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател”, т. 12 “предупреждение за настаняване във възпитателно училище – интернат с изпитателен срок до 6 месеца“.

МКБППМН е наложила три пъти възпитателна мярка спрямо родител по чл. 15, ал. 1, т. 2 “задължаване да посещава специално организирани беседи и консултации по въпросите на възпитанието ” от ЗБППМН.

Дейността на Консултативния кабинет, който работи като помощен орган към МКБППМН, е свързана предимно с вторичната превенция на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. За 2017 г. през Консултативния кабинет са потърсили помощ и съдействие повече от 35 деца и техните родители.

Социално – превантивната дейност е важен акцент в дейността на институциите, които имат отношение към възпитанието на децата. Съществен принос в това отношение имат обществените възпитатели към местната комисия. През 2017 г. превантивната и възпитателно – корекционна дейност е осъществявана от десет обществени възпитатели – психолози, педагози и социални работници. Те извършват превенция на противообществените прояви и рисковото поведение сред малолетни и непълнолетни в шестнадесет /1 начално, 7 основни и 8 средни/ училища на територията на Община Кюстендил.

Превантивната дейност трябва да стигне до всяко дете. Затова през цялата учебна година МКБППМН работи рамо до рамо с училищното ръководство, педагогическите съветници и класните ръководители.

В началото на учебната година са съгласувани план – графици по предварително заявени от училищните ръководства необходими теми, които да бъдат обхванати от обществените възпитатели в превантивната дейност в училище. Темите са съобразени с конкретните потребности на съответното училище. Лекциите и беседите са с актуална тематика: правата на детето; видове противообществени прояви и запознаване с дейността на комисията и ЗБППМН; борба с агресията и насилието в училище; междуетническа толерантност; начини за осмисляне на свободното време на младите хора; превенция на насилието към и сред деца; изграждане на положително отношение към правните и социални норми в обществото; опасности след употребата на ПАВ и управление на МПС; трафик и експлоатация на хора, тормоза в училище – индикации и горещи точки; безопасен интернет, детска престъпност; от конфликта до насилието; агресия и автоагресия и много други. Приложени са и много психологически и ролеви игри и разгледани казуси по проблемите на подрастващите.

Посетени са часовете на класа тъй като училището е мястото, където може да се осъществява най-ранната превенция и информацията да достигне до по-голям брой малолетни и непълнолетни. Училищните ръководства съдействат на обществените възпитатели при извършваната от тях превантивна дейност, а също така и насочват ученици с проблеми от различен характер, както и родители, които срещат затруднения в общуването и/или възпитанието на своите деца. Особено важна и значима е ролята на обществените възпитатели в училищата, в които няма педагогически съветник.

Общински съвет по наркотични вещества /ОбСНВ/ е орган за провеждане на националната политика срещу злоупотребата с наркотични вещества, както и за борба с наркотрафика. Превантивно – информационният център /ПИЦ/ разработва, осигурява и координира изпълнението на общинските програми за борба срещу злоупотребата с наркотични вещества. През 2017 година са реализирани дейности, както следва:

- През месец март е проведено двудневно обучение с ученици от 9 и 10 клас от училища на гр. Кюстендил по модел “Връстници обучават връстници“. Участват общо 19 младежи на възраст от 16-17 год. Темите, които са обхванати, са относно видове наркотици, употреба и злоупотреба, начини за справяне с риск и как да се отървем от мрежите на наркотиците;

- На 04.04.2017 год е проведена „Среща-разговор от първо лице с Желяз Турлаков и бивши зависими.“ В срещата участват, както деца-доброволци към ОбСНВ, така педагогически съветници и психолози;

- 21.04.2017 г. - Посещение на митница Гюешево на доброволци /15 младежи/ към ОбСНВ;

- 12.05.2017 год. - Обучение на специалисти, работещи в сферата на превенцията на психоактивните вещества.Тема на обучението е „Нови видове психоактивни вещества – данни, консултиране на родители и специфика“. Обучението е направено със съдействието и подкрепата на НЦН София и са включени общо 13 участници, на които са раздадени сертификати;

- 31 май - Световен ден без тютюнев дим – отбелязан е в училищата с раздаване на превантивни материали /250-350 общо/ от доброволци на ОбСНВ;

- 23.05.2017 год. – Деца - доброволци /общо 12 младежи/ са посетили Парламента в София по покана на депутата Борис Ячев;

- 26 юни - Международният ден за борба с наркотиците е отбелязан с беседи, филми и превантивни материали /общо 650-850 лица са обхванати/ във всички училища на гр. Кюстендил;

- По време на лятната ваканция доброволци към ОБСНВ са ангажирани с различни мероприятия и дейности /общо 20 младежи/ ;

- През месец ноември по повод Международния ден против тютюнопушенето е организирана кампания с посещение в предучилищните групи с книжки за оцветяване и риска от тютюнопушене, насочена и към родителите на децата /150-250 бр./;

- 1 декември - Анти –СПИН кампания – разпространени са картички с презервативи и информация за риска от заразяване. Обхванати са младежи на възраст 17-18 год. /общо 350-550 бр./;

- Периодично са отпечатвани и разпространявани превантивни материали относно видовете психоактивни вещества.

3.1.13. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения - чл. 178, ал.1, т.13 от ЗПУО.

Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата се извършва в процеса на предучилищното образование от педагогическите специалисти в детската градина.

Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата в детската градина включва:

- ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения – от учителите в групата в детската градина и/или от психолога, и/или от логопеда в детската градина;

- определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език;

- определяне на необходимост от извършване на оценка от екип за подкрепа за личностно развитие на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето.

В детските градини не е извършено ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата. Учителите в детските градини в Община Кюстендил не са обучени да провеждат скрининг тестове. Няма назначени специалисти, които биха го направили. Изключение прави ДГ „Мечта“. Тя е единствената в общината пилотна детска градина по проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“. В началото на учебната година са приложени скрининг тестове за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения на 3- 3,6 годишните деца. Приложени са и езикови диагностични тестове съответно за 3, 4, 5 и 6 годишните деца. Въз основа на показаните резултати се сформирани четири възрастови групи (3-4 г.; 4-5 г.; 5-6 г. и 6-7 г.) на деца с риск от обучителни затруднения във всяка от двете сгради на детската градина. Целогодишно по утвърден график се прилагат различни програми за деца на обща и допълнителна подкрепа. Заниманията се провеждат в психомоторна зала, оборудвана със специални, съвременни съоръжения, необходими за работа с деца от предучилищна възраст. В края на учебната година отново са проведени езикови диагностични тестове, в които децата са показали много добри резултати.

3.1.14. Логопедична работа - чл. 178, ал.1, т.14 от ЗПУО.

Логопедичната работа като част от дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения се осъществява от логопеди в детските градини и училищата, и включва

- превенция на комуникативните нарушения и на обучителни трудности;

- диагностика на комуникативните нарушения;
- -корекционно-терапевтична дейност при установени индикации за комуникативни нарушения;
- консултативна дейност с учители и родители, които полагат грижи за децата с комуникативни нарушения.

При разпределяне на получените по стандарт средства за всяка дейност между училищата, като част от допълнителните компоненти на формулите се предвиждат средства в размер до 0,5 на сто за финансиране на логопед. В община Кюстендил има назначен само 1 логопед, който обслужва всички общински училища. Няма назначен логопед в нито една детска градина. Използват се логопеди, назначени по проект, или се използват такива от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование /РЦППО/ и Център за услуги за ранно детско развитие /ЦУРДР/.

Дейности за превенция на обучителните затруднения, които се реализират в общинските училища, са:

- допълнително обучение по български език и математика по проект „Твоят час“;
- консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове по утвърден график;
- консултации от учители специалисти в часовете по самоподготовка на групите с целодневна организация на учебния ден по утвърден график;
- проект „Учим се от миналото, мислим за бъдещето“: 4 групи за обучителните затруднения по български език за деца, на които българският език не е майчин, вкл. и от ромски произход, в ОУ „Христо Ботев“.
- допълнително обучение през ваканциите на изоставащите ученици.

3.2. Анализ на текущото осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици в община Кюстендил

В Закона за предучилищното и училищно образование чл. 187, ал. 1 се определя същността и съдържанието на допълнителната подкрепа за личностно развитие, а именно:

- работа с дете и ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

Съгласно Наредбата за приобщаващо образование чл. 82, ал. 1 институциите в системата на предучилищното и училищното образование, които осигуряват допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, са детските градини, училищата, центрове за подкрепа за личностно развитие и специализирани обслужващи звена.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие според вида си е краткосрочна или дългосрочна, като краткосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика се предоставя за определено време в процеса на предучилищното и училищното образование, а

дългосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика обхваща повече от един етап от степенята на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето или ученика в детската градина или училището /чл. 82, ал. 2, 3 и 4 от Наредбата за приобщаващото обучение/.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява на деца и ученици със специални образователни потребности, в риск, с хронични заболявания, с изявени дарби.

3.2.1. Данни за децата и учениците субект на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Деца и ученици с изявени дарби

Броят на изявените деца в училищата на община Кюстендил за 2016/2017 учебна година е, както следва:

Брой училища	Общ брой на учениците	Брой ученици с постижения в областта на:		
		науката	спорта	изкуството
17	6551	205	268	163

Провеждането на тест за общинска стипендия се превърна в традиция. Целта е да проверят ценностните нагласи на младите хора и готовността им за включване в живота на общността и да заемат активна и зряла позиция в ситуация на етична дилема.

Година	Брой явили се ученици	Брой наградени ученици с еднократна общинска стипендия
2015	70	32
2016	94	40
2017	49	27

Ежегодно в община Кюстендил се разработва и приема от Общински съвет - Кюстендил Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби в община Кюстендил. Целта е:

- стимулиране на деца и ученици от община Кюстендил, изявени в науката, изкуствата и спорта, откриване и насърчаване на техните творчески заложби и потребности;
- насърчаване на учебните заведения и извънучилищните звена, спортните клубове и културните институции да предлагат оптимални условия за пълноценно ангажиране на свободното време и за развитие на талантите на младите хора на територията на община Кюстендил.

Година	Брой ученици с годишна стипендия	Брой награди за еднократно финансово стимулиране /индивидуални и колективни/
2015	3	318
2016	5	309
2017	8	325

Деца и ученици със СОП, в риск и с хронични заболявания:

Броят на децата и учениците със СОП, в риск и с хронични заболявания в училищата и детските градини през 2017/2018 учебна година е посочен в таблицата.

Брой училища и детски градини	Брой деца/ученици със СОП	Брой деца/ученици в риск	Брой деца/ученици с хронични заболявания
23	135	194	125

3.2.2. Кадрова обезпеченост със специалисти за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Справка за броя на специалистите, работили в училищата и детските градини за допълнителна подкрепа на децата и учениците в община за учебната 2016/2017 година

Брой училища и детски градини	Ресурсен учител	Психолог	Логопед	Социален работник
23	20	16	19	1

Справка за назначените специалисти в училищата и детските градини за допълнителна подкрепа на децата и учениците в община Кюстендил за 2017/2018 учебна година

Брой училища и детски градини	Ресурсен учител	Психолог	Логопед	Педагогически съветник	Помощник на учителя
23	3	2	3	7	3

Справка за броя на обучени учители през 2016/2017 учебна година

Брой учители, обучени за работа с деца:			
с изявени дарби	със специални образователни потребности /СОП/	в риск	с проблемно поведение
34	197	80	146

Все по-осезаемо в детските градини и училищата се чувства необходимостта от психолози, педагогически съветници, логопеди, ресурсни учители, педагози, подготвени да работят с деца със зрителни, слухови и др. увреждания или хронични заболявания. От 17 училища в община Кюстендил само в 7 има назначени педагогически съветник. От 23 училища и детски градини в общината има назначени само трима ресурсни учители по проект. Използват се ресурсните учители от РЦППО. В рамките на делегирания бюджет липсват достатъчно средства за осигуряването на квалифицирани кадри за допълнителна подкрепа на децата и учениците. Около 75 % от всички учители в община Кюстендил са обучавани за работа с деца и ученици с изявени дарби, със СОП, в риск, с проблемно поведение.

За осигуряване на допълнителната подкрепа в училищата и детските градини се използват специалистите от доставчиците на социални услуги в община Кюстендил.

Справка за броя на специалистите – логопед, психолог, социален работник и др.

Социална услуга	Специалисти					
ЦОП "Св.Петка"	Логопед – 1	Психолог – 2	Социален работник – 2	Педагог – 1		
ДЦДМУФУ „Вяра, Надежда, Любов”	Логопед - 1	Психолог - 1	Социален работник - 1	Кинезите-рапевт - 1	Възпита-тел – 3	Медицинска сестра - 1
ЦНСТ „Сияние”	Социален работник- 1	Трудотерапевт - 1	Трудов наставник - 1			
ЦУРДР	Психолог - 1	Социален работник – 3	Логопед - 1	Специален педагог - 1	Кинезите-рапевт - 1	Юрист - 1
	Педиатър - 1	Акушерка/ Медицинска сестра - 1	Стоматолог - 1			
ЦОП „кв. ”Изток”	Социален работник – 2 бр.	Психолог - 1	Педагог - 1			
ЦСРИ	Логопед – 1,5 бр.	Психолог – 2 бр.	Социален работник – 2 бр.	Трудотерапевт – 1 бр.	Рехабилитатор – 0,4 бр.	Медицинска сестра – 0,2 бр.
	Музикален терапевт – 0,25 бр.					
Център за настаняване от семеен за деца и младежи с увреждания	Медицинска сестра	Социален работник	Психолог	Трудотерапевт	Кинезите-рапевт	

3.2.3. Подкрепяща среда и условия за личностно развитие

Институциите в системата на предучилищното и училищното образование предоставят условия за равен достъп до образование за децата и учениците и чрез обща обезпеченост на средата, осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда, достъпност на информацията и комуникацията, достъп до учебните програми и учебното съдържание, разумни улеснения, технически средства, специализирано оборудване и специализирана подкрепяща среда, дидактически материали, методики и специалисти.

Обезпечеността на подкрепящата среда в община Кюстендил е, както следва:

- недобре развита спортна база, вкл. физкултурни салони, спортни площадки и спортни съоръжения;
- осигурено медицинско обслужване и медицински кабинети във всички детски градини и училища в община Кюстендил;
- осигурено организирано столово хранене;

- организиран транспорт към всички образователни институции, в които се обучават деца от други населени места;
- много добра библиотечно-информационна обезпеченост.

Обща обезпеченост на средата

Образователни институции	Брой детски градини/училища	Спортна база			Библиотечно – информационно обезпечаване	Медицински кабинет	Столово хранене
		Наличие на физкултурен салон	Наличие на спортна площадка	Осигуреност със спортни съоръжения			
Детски градини	6	1	5	4	5	6	6
Училища	17	14	17	16	15	17	9

Съгласно чл. 103 от Наредбата за приобщаващото образование: достъпната физическа среда включва осигуряване на подходящи условия, използване и прилагане на иновативни подходи и съвременни технологии за архитектурна и физическа достъпност, които в най-голяма степен да отговорят на потребностите на децата и учениците.

Съгласно чл. 104, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата за приобщаващо образование, достъпна архитектурна среда се осигурява най-малко чрез:

- входни и комуникационни пространства;
- помещения и пространства за общо ползване;
- санитарно-хигиенни и спомагателни помещения.

Достъпната архитектурна среда в институциите в системата на предучилищното и училищно образование се осигурява чрез съобразяване на елементите на сградите и съоръженията със специфични изисквания за различните видове увреждания.

През последните години, чрез реализиране на проекти и програми, са направени подобрения, свързани с функционалността на материалната база. Училищата на територията на общината разполагат с добра материална база, състояща се от класни стаи, кабинети по отделни дисциплини, компютърни кабинети. В едва 4 училища са изградени рампи за улеснен достъп до входа на сградата. Класните стаи и санитарните възли не са пригодени за ползване от деца и ученици с увреждания. В част от училищата в община Кюстендил са осигурени условия за деца с увреждания. Недостатъчна е дидактичната база. Независимо, че ежегодно се обновява и подобрява материално-техническата и дидактична база, е необходимо да се подмени морално и физически остарялото обзавеждане – дидактични шкафове, маси, столчета, постелъчен инвентар, както и да се осигурят нови съвременни учебно-технически средства за всички групи.

Изключително малък е процентът на образователните институции в община Кюстендил с осигурена достъпна физическа и архитектурна среда.

Достъпна физическа и архитектурна среда

Образователни институции	Брой	Входни и комуникационни пространства						Пригодност на помещенията и пространствата за общо ползване за хора с увреждания			Достъпно и пригодно за хора с увреждания санитарно-хигиенно помещение
		Достъпен вход		Достъпност до помещения и пространства				Създадени условия в класни стаи и кабинети за ученици с увреждания	Използваемост на общи помещения – зала, столова, физкултурен салон и други за деца/ученици с увреждания		
		Рампа	Подемна платформа	Безопасни парапети	Нехлъзгави настилки	Тактилни ивици	Подемна платформа				
Детски градини	6	0	0	4	2	1	0	0	1	1	
Училища	17	4	3	13	11	0	0	4	3	8	

В нито една от образователните институции не е изградена напълно специализирана подкрепяща среда. Липсват логопедични кабинети, както и обзаведени помещения, даващи възможност за наличие на учебни места за деца в инвалидни колички, с увреден слух или с намалено/увредено зрение.

Специализирана подкрепяща среда в образователните институции на територията на община Кюстендил

Детска градина/Училище	Брой	Логопедични кабинети	Ресурсни кабинети	Обзаведени помещения, даващи възможност за:		
				Учебни места за ученици в инвалидни колички	Учебни места за ученици с увреден слух	Учебни места за ученици с намалено/увредено зрение
Детски градини	6	1	5	1	1	-
Училища	17	2	7	2	-	-

4. Идентифицирани потребности за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил

На основата на разработен SWOT анализ на потребностите от подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в общината, са изведени и обобщени потребностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Кюстендил.

Осигурена обща подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към всички деца в групата и гарантира участието и извята им в образователния процес и в дейността на детската градина:

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;

✓

2. Занимания по интереси;	✓
3. Грижа за здравето, въз основа на информация от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в детската градина	✓
4. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.	x
<i>Осигурена обща подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения, се изразява във включване на отделни деца в дейности според техните потребности:</i>	
1. Обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език – дейността се извършва от учителите в групата в детската градина;	○
2. Прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие, индивидуална и групово работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения – дейността се извършва от психолог, логопед или от друг педагогически специалист при необходимост - рехабилитатор на слуха и говора и др.	○
<i>Осигурена обща подкрепа за личностно развитие в училището, която е насочена към всички деца в подготвителна група за задължително предучилищно образование и към всички ученици в класа, гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на училището:</i>	
1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;	✓
2. Кариерно ориентиране на учениците;	○
3. Занимания по интереси;	✓
4. Библиотечно-информационно обслужване;	✓
5. Грижа за здравето въз основа на информация от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището;	✓
6. Осигуряване на общезитие;	✓
7. Поощряване с морални и материални награди;	✓
8. Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;	✓
9. Дейности за превенция на обучителните затруднения, включително логопедична работа.	○
<i>Осигурена допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците:</i>	
1. Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;	x
2. Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;	○
3. Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;	x
4. Ресурсно подпомагане.	○

Легенда:

✓ - осигурена дейност/форма на подкрепа;

x – идентифицирана потребност от осигуряване на подкрепа за личностно развитие: същата не се осигурява от образователните институции на територията на общината;

○ – идентифицирана потребност от осигуряване на подкрепа за личностно развитие: съответната дейност/форма на подкрепа се осъществява в отделни образователни институции самостоятелно или с външна подкрепа /доставчици на социални услуги,РЦПППО, Център за кариерно ориентиране/.

II. Предизвикателства

Законът за предучилищното и училищно образование поставя изискване за разработване на Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците въз основа на Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

За успешно прилагане в практиката на общината принципите и процедурите, изисквани от Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващото образование, се поставят редица предизвикателства. В основата са предизвикателствата от преобразуване на образователните институции за предучилищно и училищно образование, необходимостта от разширяване на компетентностите на педагогическия персонал за целите на приобщаващото образование, промяната във финансирането на общата и допълнителна подкрепа, разширяване и засилване на партньорството и взаимодействието на всички участници и институции.

Нормативните промени поставят нови изисквания за преобразуване на детските градини и училищата, даване на възможност за възникване на нови институции, променят се задачите на съществуващите институции, променят се взаимоотношенията между институциите.

Философията на приобщаващото образование поставя необходимостта от осигуряване на достатъчен брой квалифицирани специалисти за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците в детските градини и училищата – психолози, логопеди, ресурсни учители, социални работници. Осигуряване на помощник на учителя при емоционални и/или поведенчески затруднения, при сензорни и/или неврологични увреждания. Приобщаващото образование изисква разширяване на кръга от педагогически специалисти в екипна работа като основен подход в неговата реализация.

Промяната в организацията и съдържанието на предучилищното и училищно образование е свързана и с промени във финансирането на дейностите за обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците.

Осъществяването на ценностите и на организацията на приобщаващото образование изисква ефективно взаимодействие с родителите в процесите на приобщаване – обезпечаване на тяхната информираност по отношение на механизмите за предоставяне на подкрепа за личностно развитие, институциите, които я предоставят, чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците, разбиране за отговорностите на всички и за необходимата толерантност и търпимост. За осъществяване на процеса е необходимо фокусиране върху всички участници в процеса на образование – деца, родители, педагогически специалисти.

III. Стратегически цели и дейности

Визия

Гарантиране достъпа до качествено образование, основано на индивидуалните потребности на децата и учениците от община Кюстендил.

Мисия

Създаване на условия и осигуряване на базисни ресурси от всички заинтересовани страни в системата на предучилищното и училищното образование за

осъзнато и пълноценно изграждане на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил.

Стратегически цели:

Стратегическа цел №1. Създаване на подходяща социално-психологическа среда за личностно развитие на децата и учениците от община Кюстендил.

Стратегическа цел №2. Осигуряване на специалисти и повишаване на компетентностите на педагогическия персонал за задоволяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил.

Стратегическа цел №3. Създаване на подкрепяща среда и подобряване на условията за личностно развитие за деца и ученици, вкл. и със специални образователни потребности в община Кюстендил.

Стратегическа цел №4. Развитие и разширяване на мрежата от образователни институции за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на територията на община Кюстендил.

Стратегическа цел №5. Повишаване ефикасността на взаимодействие между участниците в образователния процес и институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

Стратегическа цел №6. Създаване на условия за активно сътрудничество на образователните институции и гражданското общество за целите на приобщаващото образование.

Отделните стратегически цели по своята същност обединяват набор от дейности /мерки и интервенции/, подчинени на мисията и визията на стратегията, едновременно с това попадащи в определено тематично направление.

Стратегическа цел №1: Създаване на подходяща среда за личностно развитие на децата и учениците от община Кюстендил.

Дейности:

1. Ранно оценяване на развитието на децата и риска от обучителни затруднения на децата в детската градина и в предучилищните групи в образователните институции;

2. Осигуряване на логопедична подкрепа като превенция на комуникативни нарушения и на обучителни трудности;

3. Прилагане на методи и подходи за ефективна работа с деца и ученици с обучителни затруднения в рамките на предоставяната обща подкрепа от образователните институции;

4. Оказване на педагогическа и психологическа подкрепа за преодоляване на трудности в обучението, процеса на учене и комуникацията в учебна среда, включително осъществяване на взаимодействие с родителите;

5. Идентифициране на деца и ученици в риск и създаване на регистър за проследяване и оценка на ефективността на предоставената подкрепа;

6. Осигуряване на условия и ресурси за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата и учениците в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;

7. Кариерно консултиране и ориентиране на учениците в зависимост от потребностите, интересите, способностите, предпочитанията и ценностите;

8. Осигуряване на кариерно ориентиране според способностите и потребностите на учениците със специални образователни потребности /СОП/;

9. Планиране и реализиране на дейности за превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация, реакция и преодоляване на проблемно поведение и нарушения на дисциплината от деца и ученици;

10. Участие в общински, областни, национални проекти, програми и форуми в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта за осигуряване на

възможностите за разнообразна личностна изява на децата и учениците и стимулиране на инициативност и творчески потенциал, вкл. и деца със СОП;

11. Утвърждаване на системата за поощрения на децата и учениците в детската градина и училище за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на институционалната общност ;

12. Идентифициране на деца с изявени дарби и насърчаване на творческия им потенциал за съхраняване на българските традиции и утвърждаване на общочовешките и европейски ценности.

Стратегическа цел №2: Осигуряване на специалисти и повишаване на компетентностите на педагогическия персонал за задоволяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил.

Дейности:

1. Осигуряване на специалисти в училищата, детските градини и общинските институции за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците, в това число:

- Обезпеченост с педагогически съветници, логопеди, психолози и ресурсни учители в детските градини и училищата;
- Осигуряване на ресурсни учители за краткосрочна и дългосрочна допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности по начините, определени от нормативната уредба – назначени в училището и в детската градина, или от РЦПППО;
- Въвеждане на практиката за назначаване на помощник на учителя при повече от 3 деца или ученици със СОП в групата/паралелката;
- Използване на професионалните компетенции на специалистите, работещи в социалните услуги делегирани от държавата дейности /ЦОП, ЦСРИ/ в подкрепа на децата със СОП и с рисково поведение.

2. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за придобиване и усъвършенстване на компетентностите за идентифициране на потребностите от обща и допълнителна подкрепа, в това число:

- Обучение на класни ръководители за ефективно изпълнение на специфичните допълнителни професионални задължения;
- Провеждане на обучения на училищно, общинско ниво за учители, педагогически съветници и други специалисти, които работят с деца и ученици, вкл. и със СОП, по теми , свързани с приобщаващото образование;
- Осигуряване на въвеждащо и продължаващо обучение от РЦПППО на лица, назначени на длъжността „помощник на учителя“ за група или паралелка с повече от 3 деца или ученици със СОП;
- Разработване на програма за квалификация на педагогическите специалисти, работещи с деца и ученици със СОП от РЦПППО;
- Обучение за използване на утвърдени от Министерството на образованието и науката методики за оценяване /Методика за оценка на образователните потребности на децата и учениците, Методика за функционална оценка и работа с деца с умствена изостаналост и аутистичен спектър на развитие, Методика за оценка на индивидуалните потребности на деца и ученици с множество увреждания/, методики за вербално и невербално оценяване, както и други методики и стандартизирани инструменти.

3. Осигуряване на методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини, в това число:

- Разработване на рамка за оценка на индивидуалните потребности от обща подкрепа за личностно развитие на дете/ученик;
 - Разработване на рамка за оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете/ученик;
 - Подкрепа на учителите за диференцирането на подходи за обучение, които дават различни възможности за групиране на потребностите на учениците и насочване на общата и допълнителната подкрепа в най-голямо съответствие с тях;
 - Обучение на педагогическите специалисти в детските градини за извършване на ранно оценяване /скрининг/ на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения по чл. 8, ал. 3, т. 1 от Наредбата за приобщаващо образование;
 - Наблюдение и методическа подкрепа от страна на РЦПППО на ранното оценяване;
 - Обсъждане на конкретни казуси.
4. Сътрудничество между педагогическите специалисти и обмен на добри практики.

Стратегическа цел №3: Създаване на подкрепяща среда и подобряване на условията за личностно развитие за деца и ученици, вкл. и със специални образователни потребности, от община Кюстендил.

Дейности:

1. Подобряване на техническата инфраструктура в детските градини и училищата за обезпечаване на нуждите от подобряване физическата култура на децата и учениците;

2. Създаване на достъпна физическа и архитектурна среда в образователните институции в община Кюстендил, в това число:

- Изграждане и/или подобряване на входните и комуникационни пространства /достъпност до входа, помещенията и пространствата/ в детските градини и училищата;

- Осигуряване на пригодност на учебните помещенията и пространствата, помещенията и пространствата за общо ползване за хора с увреждания, както и достъпни и пригодни санитарно-хигиенни помещения.

3. Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции, в това число:

- Създаване и оборудване на кабинет за ресурсно подпомагане във всяко училище и детска градина, в които има деца със СОП;

- Обновяване на ресурсните кабинети с дидактични материали;

- Обзавеждане на учебни помещения, даващи възможност за обособяване учебни места за ученици в инвалидни колички, с увреден слух, с намалено/увредено зрение, при установена необходимост;

- Осигуряване на подходящи помещения за кабинети за рехабилитация на слуха и говора, за логопедични кабинети и специализирани кабинети;

- Осигуряване на достъп за обслужване на деца и ученици с увреждания в останалите помещения /библиотеки, административни кабинети и други/;

- Реализиране на проекти, насочени към осигуряване на съвременна образователна среда, достъпност и сигурност на средата.

4. Организиране на необходимите разумни улеснения за участие на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити.

Стратегическа цел №4: Развитие и разширяване на мрежата от образователни институции за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на територията на община Кюстендил.

Дейности:

1. Развитие на капацитета на училищата и детските градини за успешно прилагане на новата нормативна уредба, в това число:

- Изготвяне на годишни планове за предоставяне на подкрепа за личностно развитие и обобщен доклад за състоянието на процеса на приобщаващото образование;
- Определяне на координатор и екипи за подкрепа за личностно развитие във всяка образователна институция в община Кюстендил;
- Прилагане на изискванията на Наредба № 6 за усвояването на българския книжовен език.

2. Развитие на Центъра за подкрепа за личностно развитие – Обединен детски комплекс, град Кюстендил чрез включване на нови дейности и форми за обща и допълнителна подкрепа.

Стратегическа цел №5: Повишаване ефикасността на взаимодействие между участниците в образователния процес и институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

Дейности:

1. Развитие на ефективни форми на взаимодействие с родителите на децата и учениците за осигуряване на подкрепа за личностно развитие, в това число:

- Повишаване информираността на родителската общност за функциите на психолога, логопеда, рехабилитатора на слуха и говора при осъществяване на психосоциалната рехабилитация и рехабилитацията на комуникативните нарушения;
- Информирание на родителите за възможностите и насочване на учениците със специални образователни потребности след VII и X клас за продължаване на образованието или за придобиване на професионална квалификация от Регионален екип за подкрепа за личностно развитие;
- Развитие на децата и учениците със СОП в детските градини и училищата, подкрепяни от РЦПППО;
- Своевременно информиране на родителите на деца в риск от отпадане от образователната система и предприемане на мерки, консултиране със специалист и др.;
- Приобщаване на родителите към училищната общност чрез включването им в дейности на ниво паралелка и училище.

2. Развитие на ефективни форми за работа с родителите на деца и ученици с обучителни трудности и със специални образователни потребности, в това число:

- Осигуряване на подкрепяща среда за семействата и близките на децата и ученици със СОП - консултиране с психолози, логопеди, социални работници, тренинги и др.;
- Въвеждане на практиката за назначаване на социален работник в училищата и детските градини, който да изпълнява функцията на медиатор между семейството, обкръжението на детето/ученика и образователната институция;
- Определяне на ден в месеца за организиране на „Отворени врати в ДГ/училище“ за посещение на родители;
- Повишаване информираността на родителите относно затрудненията в образователния процес на техните деца и възможностите за преодоляването им /консултации, допълнително обучение, форми за извънкласни и извънучилищни дейности/;
- Работа с родителите, които възпрепятстват децата редовно да посещават детска градина и училище.

3. Работа с родителите на деца и ученици с изявени дарби, в това число:

- Консултиране на родителите на деца с изяви дарби и насочване към специалисти за насочване на детето;

- Разяснителни и информационни кампании за предлаганите услуги за деца с изяви дарби, специалисти в различните сфери на развитие и общински програми и мерки за стимулиране на деца с изяви дарби.

4. Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие, в това число:

- Прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция;

- Прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище;

- Съвместни дейности на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с отдел „Закрила на детето“ и МКБППМН в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие /периодични срещи, планове за действие, годишни анализи/;

- Провеждане на съвместни кампании с Регионална здравна инспекция срещу зависимостите;

- Съвместни срещи, дискусии, беседи с представители на МВР, отдел „Закрила на детето“, МКБППМН.

5. Взаимодействия между участниците в образованието и институциите по отношение на отпадането от училище и обединяване на усилията за връщане в образованието на отпаднали ученици, в това число:

- Ангажиране с конкретни мерки на обществените съвети, ученическите съвети, ученици и родители-доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и в обществото;

- Продължаващо развитие на целодневна организация на учебния процес, като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси;

- Сътрудничество с библиотеките, мерки за повишаване на грамотността в полза на предотвратяване на обучителните трудности и отпадане.

6. Междуинституционално сътрудничество и координация, в това число:

- Повишаване ефективността на комуникацията между детски градини, училища, Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Регионалното управление на образованието, община и всички останали участници в процеса на образование;

- Координация и съгласуваност на действията на ръководствата на детските градини и училищата и Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование с цел обезпечаване на специалисти за оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности;

- Формиране на база-данни за специалистите, които предоставят допълнителна подкрепа в община Кюстендил;

- Предоставяне на обобщена информация за състоянието на процеса на приобщаващото образование на Кмета на община Кюстендил от Регионална управление на образованието - Кюстендил след приключване на учебната година.

Стратегическа цел №6: Създаване на условия за активно сътрудничество на образователните институции и гражданското общество за целите на приобщаващото образование.

Дейности:

1. Провеждане на разяснителни кампании за преодоляване на непознаването и предразсъдъците, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности;

2. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания;

3. Осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и представянето им в достъпен формат като част от условията за равен достъп до образование;

4. Сътрудничество и изграждане на устойчиви партньорства с граждански организации в различни аспекти като квалификация на педагогическите специалисти, осигуряване на специалисти, проучвания, кампании, партньорски проекти;

5. Осигуряване на траен процес на промяна на обществените нагласи в подкрепа на приобщаващото образование чрез разяснителни кампании сред родителската общност;

6. Провеждане на кампании и общински инициативи по въпросите на приобщаващото образование в сътрудничество с неправителствените организации;

7. Развиване на разнообразни форми на сътрудничество с институции, с физически и юридически лица с нестопанска цел за подпомагане процеса на приобщаване на децата и учениците.

IV. Механизъм за управление, мониторинг и оценка на изпълнението

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил 2018 – 2019 г. е функция на анализа на потребностите на конкретните училища и детски градини и отчита, координира и обединява усилията на всички общински фактори и ресурси за решаване на общите проблеми.

Община Кюстендил отговаря за цялостното изпълнение на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил 2018 – 2019 г. и приноса ù за изпълнението на Областната стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Кюстендил 2018 - 2019. Целите се постигат с общите усилия на всички заинтересовани от процеса страни, в съответствие с компетенциите им и планираните цели и дейности.

Съгласно чл. 197, ал. 3 от ЗПУО за изпълнение на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил 2018 – 2019 г. ежегодно до 30 април Общински съвет - Кюстендил приема годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие по предложение на Кмета на Община Кюстендил след съгласуване с Регионално управление - Кюстендил. Изпълнението на Общинския план се отчита на областно ниво до 01 март на следващата година като в Областна администрация Кюстендил се представи отчет за изпълнението на дейностите по Общинския годишен план.

Индикатори за оценка на изпълнението:

- Брой детски градини и училища, които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците по чл. 283, ал. 4 от ЗПУО;
- Брой образователни институции, участващи в национални програми и проекти, осигуряващи процеса на приобщаващото образование;

- Брой педагогически специалисти, участвали в обученията за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- Брой институции със значително подобрене на материалната база – нови елементи на специализирана среда;
- Брой детски градини и училища, в които работят педагогически съветник, психолог, логопед и помощник на учителя.
- Брой реинтегрирани деца и ученици – според профила на отпадналите от образователната система;
- Брой разяснителни кампании и публикации, свързани с изпълнението на стратегическите цели и планираните дейности.

V. Финансиране

Финансирането на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил 2018-2019 се осъществява със средства от:

- Общински бюджет;
- Делегирани бюджети на училищата и детските градини;
- Бюджети на Министерство на образованието и науката, Министерство на културата, Министерство на здравеопазването, Министерство на младежта и спорта;
- Фондове на ЕС – Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и други;
- Частно финансиране, дарения.

VI. Популяризиране на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил 2018 – 2019 г.

Популяризирането на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил 2018-2019 г. се реализира чрез публикуването ѝ на официалната интернет страница на Община Кюстендил.

Настоящата Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Кюстендил 2018-2019 г. е приета с Решение №709, прието с Протокол №30 от 28.02.2018 г. на Общински съвет - Кюстендил.